

CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

NAUCZYCIELSKA EDUKACJA

BIULETYN CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

2009 - NR 7/53

Koszaliński Rynek Staromiejski – czy tak będzie wyglądał jutro? (fot. Miłosz Janczewski)

- Rozmowa z redaktorem dr. Janem Kropiwnickim	- Rozmowy o języku polskim
- Opinie Polaków o reformie edukacji	- Ogólnopolski Tydzień Kariery
- Kodeks etyczny nauczyciela - projekt	- Sylwetki koszalińskich nauczycieli z pasją
- Konkurs „Otwarcia na zmiany”	- Ciekawy sposób na urządzenie gabinetu przyrody

Koszalin – listopad – grudzień 2009

ISSN – 1642-34-53

W NUMERZE

SPIS TREŚCI

- Życzenie na Boże Narodzenie i Nowy Rok	3
- O nowoczesności i kreatywności edukacji oraz nauczyciela. Rozmowa dr. Janem Kropiwnickim - redaktorem naczelnym czasopism „Nowe w Szkole” (...) oraz kwartalników CKE w Warszawie	4
- Artykuł, który warto przeczytać! MK, Skuteczny jak nauczyciel. Jeszcze raz o raporcie TALIS (...)	6
- Jakie są opinie Polaków o reformie edukacji?	7
- Temat, który warto przemyśleć i zgłębić! Czym jest ludzka świadomość?	7
- Jan DIACZUK, Nauczyciele doradcy metodyczni CEN – 2009/1010	8
- Teresa OGNIIEWSKA, Studyjna wizyta na Litwie	9
- Ferdynand FROISSART Kodeks etyczny nauczyciela – projekt	10
- Komu i dlaczego potrzebne jest uczenie się o ludzkim mózgu?	13
- OFERTA dla nauczycieli... - „Jak wdrażam treści nowej podstawy programowej?”	14
- Konkurs „Otwarcia na zmiany” – idea i regulamin	15
- Jakie są plany, dążenia i aspiracje młodzieży?	17
- Co przeszkadza nauczycielom prowadzić doświadczenia na lekcjach?	17
- Julian P. SAWIŃSKI, Nauczyciel ładnie mówiący po polski	18
- Rozmowy o języku polskim – nauczycielskie głosy	20
- Funkcje zawodowego doskonalenia nauczycieli	21
- Ogólnopolski Tydzień Kariery	23
- Mariola WŁODARCZYK, Działania Szkolnego Ośrodka Kariery w Gimnazjum nr 6 w Koszalinie	26
- Sylwetki koszalińskich nauczycieli z pasją – Katarzyna Raczkowska	27
- Lidia NOWOSAD, Pomysł na ciekawą edukację - urządzenie gabinetu przyrody w kl. IV-VI	28

Wnioski płynące z międzynarodowych badań PISA mówią, jednoznacznie, iż polscy uczniowie dużo wiedzą, lecz mało umieją. Wiedzieć co, wiedzieć jak i dlaczego oraz wiedzieć kto - jako kategorie wiedzy niezbędne współczesnemu człowiekowi powinny znaleźć swoje odniesienie zarówno w programach szkolnych, jak i w kanonie kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli.

(M. Kamińska-Juckiewicz 2009)

1. KAMIŃSKA-JUCKIEWICZ M., *Wiedzieć i umieć (o kształceniu i doskonaleniu zawodowym nauczycieli w społeczeństwie wiedzy)*. „Nowa Szkoła” 2009 nr 6, s.19-24.

„Nauczycielska Edukacja” - Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie

Wydawca: Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie,

ul. Ruszczyca 16, fax. 34-767-15, tel. 34-767-10; **Redakcja - 34-767-26**. Internet: www.cen.edu.pl Poczta e-mail: jps51@tlen.pl

Redakcja: Julian Piotr Sawiński (redaktor naczelny), Adam Paczkowski, Marek Wardecki - zdjęcia, skład komputerowy - JPS

Współpraca: Jan Diaczuk, Irena Olszewska-Żywno, Urszula Rusiak, Anna Walkowiak

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów oraz zmiany ich tytułów.

ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE ŻYCZENIA

ŻYCZENIA Z OKAZJI BOŻEGO NARODZENIA I NOWEGO ROKU

Czy to jesień, a może już zima? – Pierwszy śnieg w Koszalinie (fot. Marek Wardecki)

Z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku - wszystkim nauczycielom, wychowawcom, dyrektorom szkół, przedszkoli i placówek oświatowych oraz pracownikom i przyjaciółom edukacji, składamy najlepsze życzenia radosnych i miłych świąt oraz dużo zdrowia, szczęścia, dobrego samopoczucia na co dzień, pomyślności i zadowolenia w całym nowym - 2010 roku.

Dyrekcja CEN i Redakcja "Nauczycielskiej Edukacji"

O NOWOCZESNOŚCI I KREATYWNOŚCI EDUKACJI ORAZ NAUCZYCIELA.

Rozmowa z Panem doktorem Janem Kropiwnicki - redaktorem naczelnym czasopism „Nowe w Szkole”, „Kierowanie Szkołą” i innych oraz kwartalników CKE w Warszawie

Redaktor dr Jan Kropiwnicki (fot Archiwum J K.)

1. Panie Doktorze, serdecznie witam i dziękuję, że znalazł Pan trochę czasu dla czytelników „Nauczycielskiej Edukacji”. Cieszę się z tego kontaktu. Jako autor licznych publikacji jest Pan znany chyba całej oświatowej Polsce?

Może raczej byłem, bo rzeczywiście przez wiele lat publikowałem swoje przemyślenia w ponad dwudziestu czasopismach oświatowych, a kilka z nich redagowałem. Czytelnicy tych czasopism kojarzą może nadal moje nazwisko. Czasem mam tego dowody.

2. Panie Redaktorze! Ma Pan ogromny dorobek publicystyczny, naukowy, edukacyjny i bardzo wiele ciekawych, często inwencyjnych artykułów podejmujących trudne sprawy. Skąd bierze się ludzka odwaga do podejmowania kontrowersyjnych problemów?

Odwaga jest cechą charakteru - albo się ją ma, albo nie. Nie lękałem się mówić i pisać tego, co myślę, niezależnie od tego, czego i kogo to dotyczyło. Może, dlatego czytelnicy darzyli mnie szacunkiem i rodzajem podziwu. Co ciekawe - nawet w czasach cenzury nie skreślono mi ani jednego słowa, choć często były bardzo ostre. Ludzie ulegli nie potrafią niczego zmieniać, bo zmiana wynika z negacji aktualnego stanu rzeczy i zawsze wiąże się z walką.

3. Jak rozpoznać własne zdolności i możliwości? Jak pracować nad sobą, aby osiągnąć sukces?

Odpowiedź na to pytanie nie jest łatwa. Trzeba próbować, dużo czytać, analizować, poznawać poglądy cudze i wyrażać własne. A sukces? Przychodzi, jeśli trafia się do przekonania innych ludzi – jedni się wtedy z nami identyfikują, inni dają przekonanie do naszych racji. Wydaje mi się, że ważniejsze od sukcesu jest uczciwe dążenie do niego, ale nigdy za wszelką cenę. Zawsze można robić coś jeszcze lepiej, jeszcze odważniej, jeszcze skuteczniej.

O NOWOCZESNOŚCI I KREATYWNOŚCI EDUKACJI ORAZ NAUCZYCIELA.

Rozmowa z Panem doktorem Janem Kropiwnicki - redaktorem naczelnym czasopism... - cd.

4. Panie Doktorze, jest Pan twórcą i redaktorem naczelnym najciekawszego w latach 90., innowacyjnego i poczytnego czasopisma „Nowe w Szkole”. Miało ono spory wpływ na reformatorskie działania tamtego okresu. Z wielką przyjemnością je czytałem i wykorzystywałem. Jak Pan pozyskiwał interesujących autorów? To było bardzo ważne. Mnie i mojemu zespołowi redakcyjnemu udało się stworzyć szczególną, niepowtarzalną więź z naszymi autorami. Zawsze traktowaliśmy ich z szacunkiem i sympatią, a oni to po prostu odwzajemniali. Czasem przysyłali swoje artykuły z własnej inicjatywy, czasem proponowałem pisanie do naszych czasopism („Dyrektor Szkoły”, „Nowe w Szkole”, „Kierowanie Szkołą”, „Wychowanie w Szkole”) autorom, których teksty czytałem w innych periodykach i którzy mi czymś zaimponowali lub zaciekawili. Przez kilkanaście lat publikowało u nas ponad 800 autorów, to o czymś świadczy. Wielu świetnych autorów sami „wychowaliśmy” - u nas debiutowali i osiągnęli doskonałość.

5. Dziś dynamicznie rozwijają się nowoczesne technologie edukacyjne. Mówi się o tym, że wkrótce drukowane książki pójdą do lamusa. Jaka jest przyszłość drukowanych czasopism edukacyjnych? Obecnie ten problem jest jakby na rozdrożu. Nie każdego wydawcę stać na udźwignięcie kosztów druku i dystrybucji, szkoły biednieją i przestają prenumerować nawet wartościowe tytuły. Jeśli uda się zaistnieć tym czasopismom w Internecie, jest to niewątpliwie dobre wyjście. Trzeba jednak mieć świadomość, że ich dostępność może spaść, choć wcale nie musi. To samo dotyczy książek. Mimo że książki są coraz częściej obecne w Internecie, wystarczy wejść do pierwszej lepszej księgarni, aby się przekonać, że i drukowana ma się świetnie. Zawsze jednak będzie grupa czytelników „internetowych”, którym będzie brakować zapachu farby drukarskiej w nowym numerze ich czasopisma i możliwości zabrania go ze sobą w dowolne miejsce, by oddać się lekturze.

6. Jest Pan doświadczonym nauczycielem i popularyzatorem innowacji edukacyjnych. Co Pan dziś radzi młodym nauczycielom i tym, którzy przymierzają się do innowacji? Trzeba być prawdziwym profesjonalistą, analizować, oceniać, dostrzegać przeżytki i myśleć o ich zastąpieniu czymś nowszym, ciekawszym, a przede wszystkim – efektywniejszym. I trzeba mieć grubą skórę, by nie zrażać się niepowodzeniami. Ci, którym jest dobrze „tak jak jest”, potrafią nieźle dokuczyć. I trzeba wiedzieć, że nowe i tak zwycięży.

7. Czego potrzebuje młody człowiek, a także nauczyciel, czy człowiek w ogóle, aby w pełni wykorzystać swój twórczy potencjał i indywidualne możliwości? Jak znajomość dziennikarstwa może w tym pomóc? Potrzeba umiejętności i determinacji w dążeniu do celu, pewnego uporu, wiary w słuszność swoich poglądów. Trzeba chcieć i umieć ich bronić. Każdy z nas może bardzo wiele, tylko nie zawsze o tym wie i do tego zmierza. A dziennikarstwo? Jest cenne, bo daje możliwość szerokiego prezentowania swoich przemyśleń, propozycji, doświadczeń, pozwala wpływać na rzeczywistość i współtworzyć przyszłość.

O NOWOCZESNOŚCI I KREATYWNOŚCI EDUKACJI ORAZ NAUCZYCIELA.

Rozmowa z Panem doktorem Janem Kropiwnicki - redaktorem naczelnym czasopism... - cd.

8. Sporo się teraz mówi i pisze o kreatywności w edukacji. Z pewnością, młodzi mogą się jej uczyć od Pana. Jak ona może wyglądać np. w prowadzeniu uczniowskiej gazety szkolnej?

Gazetka szkolna może być wspaniałym, niezastąpionym narzędziem wychowawczym. Jakiś czas temu zainicjowałem organizację Ogólnopolskiego Konkursu Gazetek Szkolnych „Forum Pismaków”, a po jednej z jego edycji napisałem wspólnie z Romualdem Witczakiem i Elżbietą Surą, a następnie wydałem książkę „Jak stworzyć dobrą gazetkę szkolną?” Zapewne pomogła wielu nauczycielom i młodym redaktorom, bo jej nakład szybko się wyczerpał.

9. Uważam, że w szkole warto mniej mówić o potrzebie kreatywności i twórczej edukacji, a po prostu pokazywać wielkie osoby i ludzi sukcesu? Czy czuje się Pan człowiekiem sukcesu?

Mogę o sobie powiedzieć, że zawodowo czuję się człowiekiem spełnionym. Starłem się dać z siebie szeroko pojętej edukacji jak najwięcej. Częściowo mi się to zapewne udało. Czy mogło być lepiej? Zapewne, wszak istnieje trafne powiedzenie, że nigdy nie jest tak źle, aby nie mogło być gorzej, ale też nigdy nie jest tak dobrze, aby nie mogło być lepiej. Droga do postępu nigdy się nie kończy.

- Serdecznie dziękuję za rozmowę. Szczerze życzę zdrowia, radości i pomyślności.

– dr Julian Piotr Sawiński - redaktor naczelny „Nauczycielskiej Edukacji”

ARTYKUŁ, KTÓRY WARTO PRZECZYTAĆ! MK, *Skuteczny jak nauczyciel.* Jeszcze raz o raporcie TALIS. „GN” 2009 nr 43, s.9.

Polscy nauczyciele mają niższe poczucie własnej skuteczności, niż wynika to ze średniej obliczonej dla 24 państw na świecie. Taką średnią wyliczyli eksperci pracujący przy raporcie opisującym wyniki międzynarodowego badania ODCE o uczeniu się i nauczaniu – TALIS. Raport ten został przedstawiony w Polsce 15 października br. w Instytucie Badań Edukacyjnych w Warszawie.

- Jak jest rzeczywiście z naszym, nauczycielskim poczuciem własnej skuteczności?
- Jak nauczyciele oceniają swoją umiejętność dotarcia do uczniów?
- Jakie wnioski płyną dla nauczycieli z ww. raportu?

Najważniejsze wnioski z badania opisano w „Głosie Nauczycielskim” (42/2009). W polskiej edycji wzięło udział ponad 3 tys. nauczycieli i dyrektorów szkół. W całym badaniu w 24 krajach wzięło udział 70 tys. nauczycieli. Koordynatorem polskiej edycji TALIS jest prof. Rafał Piwowarski. Poczucie własnej skuteczności to, najprościej mówiąc, przekonanie, że można tak kierować swoim zachowaniem, by osiągnąć założone cele. Badania dowodzą, że satysfakcja zawodowa wpływa z sytuacji w pracy i wpływa na jej jakość.

Nauczyciele gimnazjów pod względem poczucia skuteczności zajmują 6 miejsce od końca wśród 24 krajów uczestniczących w projekcie. Gorzej od nas oceniają swoją skuteczność tylko Słowacy, Estończycy, Węgrzy, Hiszpanie i Koreańczycy. Na ich czele stoją Norwegowie.

Najniżej polscy nauczyciele ocenili swoje możliwości w dotarciu do najtrudniejszych i pozbawionych motywacji uczniów. Najwięcej punktów przyznali sobie za poczucie, „że wiele wnoszą w życie uczniów pod względem ich edukacji”. Nasi nauczyciele są także przekonani, że na lekcjach odnoszą umiarkowane sukcesy w pracy z młodzieżą. **Tylko 12% badanych ocenia swoje umiejętności w tym zakresie bardzo wysoko.** Natomiast w wielu krajach odsetek osób z najwyższą samooceną wynosi 25-35% (JPS).

JAKIE SĄ OPINIE POLAKÓW O REFORMIE EDUKACJI?

Z badań OBOP wynika, że Polacy uważają, że reformy szkolnictwa poszły w złym kierunku.

Rozpoczęte 10 lat temu reformy systemu oświaty idą w złym kierunku – tak uważa 48 % ankietowanych przez TNS OBOP. Kierunek zmian akceptuje 29 % pytaných. Po wprowadzonych dekadę temu reformach szkoły gorzej przekazują wiedzę – uważa 32 % ankietowanych. 28 % sądzi, że szkoły gorzej rozwijają u dzieci umiejętność myślenia, a 31 % – że gorzej wychowują. Tylko 24 % badanych ocenia, że szkoły obecnie lepiej przekazują wiedzę, 27 % – że lepiej uczą myśleć, a 24 %, że lepiej wychowują.

Zwolennicy ostatniej reformy szkolnictwa polegającej na obniżeniu wieku szkolnego do 6 lat też znajdują się w mniejszości. Zmianę tę popiera 28 % pytaných przez TNS OBOP, sprzeciwia się jej – 65 %. O wiele większą popularnością cieszy się sama reforma programowa szkolnictwa wprowadzona przez resort Katarzyny Hall - popiera ją 49 % ankietowanych. Przeciwnego zdania jest 32 %

Sondaż TNS OBOP przeprowadzono w dniach 3-6 września br. na 1002-osobowej, reprezentatywnej, losowej próbie mieszkańców Polski w wieku powyżej 15 lat (Red.).

1. Źródło: www.glos.pl - z 24.2009: OBOP: Polacy uważają, że reformy szkolnictwa poszły w złym kierunku

Temat, który warto przemyśleć i zgłębić!

Czym jest ludzka świadomość?

Pewnie każdy z nas zastanawia się czasem nad tym, czym jest nasza świadomość? Właśnie w najnowszej „Biologii w Szkole” ukazał się ciekawy artykuł pt. „Czym jest świadomość?” Jest o istocie ludzkiej świadomości. Czy jest ona takim sobie „zdawaniem sobie sprawy z czegoś”, czy może „ubocznym produktem” aktywności mózgu? Dlaczego w edukacji trzeba postawić na samoświadomość nauczyciela i ucznia? Artykuł warto przeczytać i przemyśleć!

Świadomość nie jest synonimem inteligencji czy analitycznego myślenia właściwego tylko dla człowieka, związanego z posługiwaniem się mową i symbolami. Definicja świadomości ma bardzo „rozmyte” granice. Najbardziej potocznym znaczeniem tego słowa jest po prostu „zdawanie sobie sprawy”. Wiele innych definicji łatwo można znaleźć w podręcznikach psychologii i encyklopediach (2). Może warto sobie przypomnieć? Iwan Pawłow, wybitny rosyjski fizjolog, laureat Nagrody Nobla z 1904 roku, definiował świadomość jako „**stan optymalnego pobudzenia ośrodkowego układu nerwowego**”. Świadomość jest zwykle łączona ze stanem czuwania; formami świadomości są również marzenia sennie oraz tzw. zjawiska psychodeliczne, wywoływane przez substancje halucynogenne. Stanem wyłączonej świadomości jest faza snu głębokiego oraz śpiączka.

Badaniem ludzkiej świadomości zajmuje się neurokognitywistyka. Jest to nowa interdyscyplinarna nauka **łącząca psychologię z fizyką i informatyką**. Korzysta z wiedzy o funkcjonowaniu mózgu i technik modelowania sieci neuronalnych. Dyscyplina ta zajmuje się tzw. „twardymi”, biologicznymi podstawami wyższych czynności ośrodkowego układu nerwowego, takimi jak funkcje poznawcze, mowa, świadomość i samoświadomość. Niezależnie od rzeczywistego wkładu tej nauki do neurobiologii i psychologii, tworzone dla jej potrzeb modele i narzędzia informatyczne często znajdują zastosowanie w ekonomii, bankowości, reklamie i technikach tzw. sztucznej inteligencji. W mózgu najważniejsza jest kora mózgowa. (...) (1,2).

M. Strefnel (2) zaznacza, że wrażenia dostarczane nam przez narządy zmysłów nie są odbierane bezpośrednio, jak się często uważa. Tak więc, błękit bezchmurnego nieba czy intensywny, głęboki odcień czerwieni kwiatu nie są obiektywną własnością fal świetlnych o określonej długości, lecz postrzegane wrażenie stanowi, interpretację informacji, dostarczanej przez narząd wzroku, zachodzącą w mózgu. Te same bodźce mogą być zresztą różnie odbierane przez różne organizmy. Można stwierdzić, że istnieje tyle rzeczywistości, ile organizmów obdarzonych świadomością.

Świadomość jest w mózgu, to oczywiste, ale warto zdać sobie sprawę, że tam też zachodzi spostrzeganie (widzenie, słyszenie, czucie...), myślenie, pamięć oraz uczucia i emocje, a także, co dla nas najważniejsze - uczenie się. Warto poznać mechanizmy działania ludzkiego mózgu i zadbać o jak najlepsze warunki do jego funkcjonowania (JPS)

1. KOCH Ch., *Neurobiologia na tropach świadomości*. Tłum. G. HESS. Warszawa: Wydaw. UW, 2008.

2. STREFNEL M., *Czym jest świadomość?*. „Biologia w Szkole” 2009 nr 5, s.21-30.

NAUCZYCIELE DORADCY METODYCZNI PRACOWNI EDUKACJI ZINTEGROWANEJ

Nauczyciele doradcy metodyczni Pracowni Nauczania Zintegrowanego roku 2009/2010 (fot. A. Paczkowski)

NAUCZYCIELE DORADCY METODYCZNI PRACOWNI SZKOLNICTWA ZAWODOWEGO

Najważniejsze zadania Pracowni Szkolnictwa Zawodowego:

- 1/ przygotowywanie i realizacja we współpracy z organami sprawującymi nadzór pedagogiczny programów i priorytetów doskonalenia zawodowego oraz wsparcia doradców metodycznych i nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i praktycznej nauki zawodu,
- 2/ organizowanie różnorodnych form współpracy i wymiany doświadczeń, w tym konferencji i seminariów dla nauczycieli poszczególnych specjalności zawodowych,
- 3/ organizowanie działań na rzecz rozwoju zawodowego nauczycieli szkół zawodowych,
- 4/ wspieranie i rozwijanie nowatorskich inicjatyw nauczycieli oraz udzielanie konsultacji i wsparcia metodycznego,
- 5/ organizowanie form doskonalenia metodycznego i zawodowego (warsztaty, kursy, szkolenia) nauczycieli różnych specjalności zawodowych,
- 6/ udzielanie konsultacji i wsparcia przywarsztatowego nauczycielom teoretycznych przedmiotów zawodowych i praktycznej nauki zawodu.

Zadania realizujemy w składzie:

1. Jan Diaczuk: - nauczyciel konsultant, kierownik pracowni,
 2. Wiesław Kotłęga - doradca metodyczny w zakresie przedmiotów technicznych,
 3. Mirosław Stachnik - doradca metodyczny w zakresie przedmiotów mechanicznych i praktycznej nauki zawodu,
 4. Ewa Wasilewska - doradca metodyczny w zakresie przedmiotów gastronomicznych i hotelarskich,
 5. Renata Zmysłowska - doradca metodyczny w zakresie przedmiotów ekonomicznych.
- Kontakt: tel.: 094 34-767-30, e-mail: jdck@poczta.onet.pl (Zdjęcie aktualnych doradców metodycznych Pracowni Szkolnictwa Zawodowego jest na s. 21).

dr inż. Jan Diaczuk: - nauczyciel konsultant, kierownik pracowni

STUDYJNA WIZYTA NA LITWIE

W dniach 5 – 9 października 2009 roku odbyło się kolejne spotkanie w ramach projektu Grundtvig. Tym razem gospodarzem spotkania była Litwa. CEN w Koszalinie reprezentowali: Anna Walkowiak, Bogumiła Załuska, Teresa Ogniewska i Zenon Decyk.

Podczas sesji roboczych koordynatorzy z poszczególnych krajów zaprezentowali „pracę domową”, czyli opisy kompetencji szczegółowych do wyznaczonej kompetencji głównej nauczyciela europejskiego. Naszą pracę przedstawiła Anna Walkowiak w formie przygotowanej przez siebie prezentacji multimedialnej. Po każdej prezentacji następowała dyskusja i wymiana doświadczeń. Co do jednego byliśmy zgodni – najwięcej problemów sprawia nauczycielom, niezależnie od kraju, w którym mieszka i pracuje, umiejętność słuchania ucznia.

Filmowe migawki z pobytu na Litwie (fot. Z. Decyk.)

Mieliśmy możliwość poznania litewskiego systemu edukacyjnego. Odwiedziliśmy gimnazjum: klasy I - X, szkołę podstawową: klasy I – IV, liceum dla dorosłych, szkołę dla trudnej młodzieży oraz ośrodek doskonalenia nauczycieli w Plunge.

Zwiedziliśmy kilka ciekawych miejsc. Byliśmy między innymi w pięknej nadmorskiej miejscowości – Palanga, gdzie spacerowaliśmy po tajemniczym ogrodzie, podziwialiśmy jantary w muzeum bursztynów w pałacu Teodora Tyszkiewicza. Duże wrażenie zrobiły na nas usytuowane na terenie Żejmudzkiego Parku Narodowego bunkry i silosy po wyrzutniach rakiet atomowych. Litwa to kraj o bogatych tradycjach.

Niektóre z nich poznaliśmy na specjalnie przygotowanym wieczorze - muzyka i taniec ludowy, tradycyjne potrawy i sposób ich podawania. Nie zabrakło akcentów sportowych - rozegraliśmy "międzynarodowy" mecz w kręgle. Mistrzem okazał się Bernardo z Hiszpanii.

W ostatnich dniu wizyty zostaliśmy zaproszeni do Mera Plunge, gdzie zorganizowano oficjalne spotkanie z władzami miasta i dziennikarzami. Następne spotkanie odbędzie się na wiosnę – w Bułgarii.

Teresa Ogniewska – nauczyciel konsultant CEN

KODEKS ETYCZNY NAUCZYCIELA - PROJEKT

Ogólnopolski Ośrodek Edukacji Narodowej KS „Civitas Christiana” Gdańsk 2009

KODEKS ETYCZNY NAUCZYCIELA

(stanowi wzajemnie uzupełniającą się całość wraz z kodeksem ucznia opublikowanym w styczniowym numerze "Dyrektora Szkoły").

Niniejszy projekt „**Kodeksu etycznego nauczyciela**” powstał pod kierownictwem dra Ferdynanda Froissarta – wicekuratora gdańskiej oświaty w latach 1990 - 1996 przy szerokiej współpracy – **na zasadzie pełnego wolontariatu** - z politykami, urzędnikami administracji samorządowej i rządowej, związkowcami, z działaczami organizacji pozarządowych, nauczycielami akademickimi, dyrektorami i nauczycielami szkół oraz duchownymi. Wymienione poniżej osoby w sposób szczególny przyczyniły się do opracowania niniejszego projektu: **prof. dr hab. Jan Godlewski, prof. zw. PG** - sprawujący obecnie funkcję prorektora Politechniki Gdańskiej, **prof. dr hab. Kazimierz Nowosielski** - pisarz, historyk literatury na Uniwersytecie Gdańskim, **n. dypl. mgr Ewa Łowkiel** – wiceprezydent Gdyni, **Antoni Szymański** – członek Komisji do Spraw Rodzin przy Episkopacie Polskim, zastępca przewodniczącego Krajowej Rady Kuratorów sądowych, b. senator RP, **mgr Wademar Jaroszewicz** — przew. Pomorskiego Oddziału „Civitas Christiana”, **mgr Adam Krawiec** - dyrektor Departamentu Edukacji Urzędu Marszałkowskiego Woj. Pomorskiego, **mgr Elżbieta Lamparska** – wicedyrektor Departamentu Edukacji Urzędu Marszałkowskiego Woj. Pomorskiego, **n. dypl. dr Barbara Froissart, n. dypl. mgr Piotr Gierszewski** – gdański radny, przew. Gdańskiej Komisji Edukacji, b. dyr. szkoły, **n. dypl. dr inż. Jerzy Wiśniewski** - dyr. Wydz. Diagnoz i Analiz Edukacji kuratorium oświaty w Gdańsku, b. dyr. szkoły, **komandor dr Ignacy Gloza** – pracownik naukowo – dydaktyczny Akademii Marynarki Wojennej, **dr Zbigniew Turzyński** – ekspert d.s. awansu zawodowego nauczycieli, **mgr Zofia Kuropatwińska** - członkini Komitetu Założycielskiego NSZZ „Solidarność Oświaty” powstałej w wyniku porozumień sierpniowych w 1980 r., **mgr Wojciech Książek** – wiceminister edukacji w rządzie Jerzego Buzka, przew. RS O i W NSZZ - „Solidarność”, **n. dypl. Bożena Brauer** – przew. K M PO i W NSZZ „S” w Gdańsku wraz z zespołem doświadczonych nauczycieli, red. naczelna "IMPRESJee" Gazety Autorskiej www.impresjeee.blox.pl, **mgr Stefania Golenia Pruszyńska**, członkini Zarządu Głównego Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy p.o. sekretarza, która objęła to dzieło patronatem medialnym swojej gazety i stworzyła dodatkową witrynę poświęconą w całości projektowi „Kodeksu etycznego nauczyciela”, **ks. red. dr Sławomir Czalej** – dyr. Oddziału gdańskiej wkładki „Gościa Niedzielnego”, **ks. prałat mgr Ryszard Wołos, dr Jan Klawiter** – radny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, b. burmistrz Rumii, **n. dypl. dr Maciej Żakiewicz, n. dypl. dr Marek Golemski, n. dypl. mgr Jerzy Wiła** – b. st. wiz. kuratorium oświaty oraz b. inspektora Wydziału Edukacji w Gdyni, **n. dypl. mgr Bogusława Marynkiewicz – Trocka**.

Korespondencja z **prof. zw. Edmundem Wittbrodtem** – senatorem RP, b. ministrem edukacji, rektorem Politechniki Gdańskiej kilku kadencji, **mgr Maciejem Płażyńskim** – posłem RP, byłym marszałkiem sejmu i wicemarszałkiem senatu oraz obecnym burmistrzem miasta Pruszcza Gdańskiego **mgr Januszem Wróblem** świadczy jednoznacznie o ich pozytywnym, wspierającym stosunku do idei przyświecającej powstającemu dziełu. Należy podkreślić fundamentalną rolę **ks. biskupa prof. Jana Bernarda Szłagi** - ordynariusza Diecezji Pelplińskiej, który udzielając błogosławieństwa Ośrodkowi Edukacji Narodowej oraz swoim autorytetem naukowym, nadał ww. Ośrodkowi właściwą rangę do działania.

UZASADNIENIE INICJATYWY

Proces edukacyjny, który ogarnia i angażuje tak wiele przejawów życia, ma ogromny wpływ na stan wykształcenia i poziom moralny społeczeństwa. Nic więc dziwnego, że to właśnie tym, którzy aranżują i wdrażają ów proces, czyli nauczycielom, należy się szczególna uwaga. Międzynarodowa debata na temat roli i zadań nauczycieli we współczesnym świecie odbyła się podczas konferencji UNESCO w Paryżu w roku 1965. Uchwalony tam dokument, nazwany "Rekomendacją", skierowano do wszystkich państw członkowskich. Zachęcał on do rozwijania myśli naukowej związanej z etyką zawodową. Apelowano w nim do narodowych organizacji nauczycielskich, by opracowały własne kodeksy etyczne lub kodeksy postępowania, które skłaniałyby nauczycieli do wzorowego wypełniania obowiązków zawodowych i przyczyniałyby się do zapewnienia im prestiżu w społeczeństwie.

Dzisiaj polskie prawo oświatowe mówi m.in., że „Wszelkie działania edukacyjne i wychowawcze powinny mieć odzwierciedlenie w sytuacjach szkół... Precyzyjne zapisy prawa wewnątrz-szkolnego nie mogą być sprzeczne z polskim

KODEKS ETYCZNY NAUCZYCIELA – PROJEKT – cd.

i międzynarodowym prawem w zakresie praw człowieka, obywatela, praw dziecka, z ogólną normą państwa demokratycznego”. Ten ogólnikowy zapis nie może wystarczyć do zapewnienia prawidłowego procesu edukacyjnego w skomplikowanych relacjach: nauczyciel - uczeń – rodzic, o którym MEN wypowiada się następująco: „Szkoła ukształtuje w uczniach postawy sprzyjające dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak uczciwość, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, kreatywność, przedsiębiorczość, gotowość do podejmowania inicjatyw i pracy zespołowej oraz kulturę osobistą”.

Zamiast skutecznego wychowania w obrębie szkoły, zachęca się placówki oświatowe do zacieśniania kontaktów z organami ścigania w myśl hasła „zero tolerancji dla przemocy w szkole” czy „bezpieczna szkoła”, czyli przede wszystkim do przeciwstawiania się ekstremalnym przejawom zła, o których informacja od czasu do czasu przenika do masmediów.

W momencie uzyskania pełnej suwerenności przez Rzeczpospolitą w procesie szkolnego wychowania nastąpiło przejście od całkowitej indoktrynacji do niemal pełnej liberalizacji w tym względzie. Oczekuje się, że miejsce pedagogów traktowanych przedtem jako „policjantów myśli”, czy - jeśli kto woli - „inżynierów dusz” przejmą ich odpowiednicy przyklaskujący niemal pełnej swobodzie w wychowaniu młodego pokolenia. Czyżby miało tu miejsce niebezpieczne dla przyszłych pokoleń odreagowywanie okresu totalitaryzmu?

Od lat jesteśmy świadkami funkcjonowania w naszym kraju kodeksów etyki: lekarskiej, sędziowskiej, adwokackiej, radcy prawnego, Karty etycznej mediów i in., a pełnomocnik rządu zabiega o stworzenie kodeksu etyki internetowej. Wobec powyższego wprowadzenie kodeksu etycznego nauczyciela jest tym bardziej konieczne i uzasadnione, gdyż dotyczy szczególnego podmiotu, jakim jest młody człowiek. Edukacja - z wyraźnym akcentem położonym na wychowanie - jako kuźnia ludzkich postaw jest pierwotna w stosunku do wszelkich zawodów i dlatego w pierwszym rzędzie powinna posiadać własny kodeks.. O zapotrzebowaniu na tego rodzaju dokument świadczy fakt opracowywania, dla własnych potrzeb, przez szkoły kodeksów etycznych nauczyciela będących dobrowolnymi umowami między nauczycielami. Są to jednak – siłą rzeczy - dokumenty o stosunkowo niskiej randze.

W tej sytuacji nie ulega najmniejszej wątpliwości, że wychowanie jako proces niezwykle skomplikowany i delikatny wymaga konkretnego wsparcia Ministerstwa Edukacji Narodowej - edukacja (łac. educatio - wychowanie) – które powinno dążyć do tego, by kodeksy: ucznia i etyczny nauczyciela – stały się dokumentami o randze ustaw.

Zaproponowany wstępny projekt kodeksu etycznego nauczyciela wspólnie z wcześniej opracowanym, projektem kodeksu ucznia – jako spójna, integralna całość – będą pełniły rolę drogowskazów oraz punktów odniesienia dla nauczycieli, uczniów, rodziców i innych zainteresowanych podmiotów w trakcie realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych.

PREAMBUŁA

Nauczyciel - mając świadomość, że wychowanie zadecyduje o pozytywnym lub negatywnym sposobie wykorzystania wiedzy - stara się oddziaływać na ucznia zgodnie z duchem i literą kodeksu ucznia. Instrumentalne traktowanie wychowania, czyli skupianie się w głównej mierze na utrzymywaniu za wszelką cenę ładu na lekcji, w celu zapewnienia maksymalnej efektywności w procesie kształcenia, ma niewiele wspólnego z wychowywaniem, o którym mówił Jan Paweł II w Łowiczu 14.06.1999 r.: *„Zwracam się również do was, drodzy nauczyciele i wychowawcy. Podjęliście się wielkiego zadania przekazywania wiedzy i wychowania powierzonych wam dzieci i młodzieży. Stoicie przed trudnym i poważnym wezwaniem. Młodzi was potrzebują. Oni poszukują wzorców, które byłyby dla nich punktem odniesienia. Oczekują odpowiedzi na wiele zasadniczych pytań, jakie nurtują ich umysły i serca, a nade wszystko domagają się od was przykładu życia. Trzeba, abyście byli dla nich przyjaciółmi, wiernymi towarzyszami i sprzymierzeńcami w młodzieńczej walce. Pomagajcie im budować fundamenty pod ich przyszłe życie”.*

Zadania wychowawcze szkoły nie mogą ograniczać się jedynie do stosowania sankcji za wykroczenia zgodnie z obowiązującym kodeksem ucznia. Każdy nauczyciel jest zobowiązany do łączenia w sposób harmonijny przekazywania wiedzy w procesie poznawczo-kształcącym z wszechstronnym kształtowaniem osobowości uczniów. Wynika z tego, że oddziaływanie wychowawcze wymaga od nauczyciela podobnego zaangażowania, jak w skutecznym przekazywaniu wiedzy przedmiotowej.

Niniejszy wstępny projekt kodeksu etycznego nauczyciela stanowi rejestr postulatów etycznych dotyczących sfery moralnej nauczyciela, jego kultury, osobistej odpowiedzialności, wrażliwości, samokrytycyzmu, uczciwości, hierarchii wartości, sposobu postrzegania świata, wiedzy i kompetencji. Dokument ten wspólnie z kodeksem ucznia ma na celu doprecyzowanie i w następstwie udoskonalenie współpracy między nauczycielami, uczniami i rodzicami w procesie dydaktyczno-wychowawczym, a dla innych zainteresowanych podmiotów ma uczynić ów proces bardziej czytelnym.

KODEKS ETYCZNY NAUCZYCIELA – PROJEKT – cd.

POSTAWA, PRAWA I POWINNOŚCI NAUCZYCIELA

Postawa etyczna nauczyciela

1. Nauczyciel pamięta, że efekty jego oddziaływań wychowawczych w głównej mierze zależą od tego, czy sam postępuje zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami etycznymi, które wpaja uczniom i czy kieruje się takimi samymi zasadami etycznymi zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym. Powinna go cechować wysoka kultura osobista i wyjątkowa dbałość o kulturę języka ojczystego.
2. Nauczyciel wychowuje ucznia do odpowiedzialności za własne czyny i przygotowuje do ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów.
3. Nauczyciela obowiązuje: sprawiedliwość, bezinteresowność, obiektywizm, szacunek i takt wobec każdego ucznia.
4. Nauczyciel wychowuje w duchu patriotycznym i w zgodzie z wartościami konstytuującymi cywilizację europejską. Z powagą i szacunkiem odnosi się do przekonań religijnych uczniów, podkreślając wkład chrześcijaństwa w rozwój cywilizacyjny ludzkości.
5. W pracy wychowawczej nie opowiada się za jakąkolwiek opcją polityczną mając jednocześnie prawo do posiadania i obrony własnych poglądów.
6. Nauczyciel zobowiązany jest do zachowywania szczególnej ostrożności w przekazywaniu informacji o uczniu i jego środowisku rodzinnym.
7. Nauczyciel przestrzega przed zagrożeniami płynącymi z nałogów jako źródła patologii społecznych; przeciwdziała im, propagując postawy prozdrowotne.
8. Nauczycielom nie wolno włączać uczniów do żadnych form protestów, których celem miałyby być obrona własnych interesów.
9. Nauczyciel nie podważa autorytetu innych nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły.
10. Nauczyciel troszczy się o dobre imię szkoły, prestiż zawodu, aktywnie włącza się w życie szkoły oraz stara się poszerzać jej oddziaływanie na rzecz środowiska.
11. Nauczyciel, kierując się solidarnością zawodową, dzieli się zdobytym doświadczeniem i wiedzą z innymi nauczycielami.
12. Nauczyciel przeciwdziała dyskryminacji, traktuje wszystkich uczniów jednakowo niezależnie od: rasy, narodowości, sytuacji materialnej, pozycji społecznej.
13. Nauczyciel nie może wykorzystywać swojej pozycji do osiągania korzyści osobistych kosztem ucznia, jego rodziców lub prawnych opiekunów.
14. Nauczyciel, który naruszył zasady etyki zawodowej powinien podjąć niezwłocznie działania mające na celu usunięcie skutków swojego postępowania i naprawienie powstałych szkód.

Prawa nauczyciela

1. W sytuacjach spornych nauczyciel ma prawo przedstawić motywacje swojego postępowania.
2. Nauczyciel ma prawo do szacunku ze strony uczniów, rodziców i swoich przełożonych oraz do godnego wynagrodzenia i godnych warunków pracy.
3. Ma prawo do nowoczesnego warsztatu pracy, umożliwiającego stosowanie nowatorskich form i metod pracy, w tym technologii informacyjnej.
4. Ma prawo ubiegać się o dofinansowanie do form doskonalenia i kształcenia z funduszu przeznaczonego na ten cel.
5. Ma prawo do zdobywania kolejnych stopni awansu zawodowego w celu podnoszenia efektywności oddziaływań edukacyjnych.
6. Ma prawo do wdrażania innowacji pedagogicznych.
7. Ma prawo do odwołania od krzywdzącej jego zdaniem oceny pracy oraz do obrony swoich praw.

KODEKS ETYCZNY NAUCZYCIELA – PROJEKT – cd.

Powinności nauczyciela

1. Nauczyciel wspomaga rodziców w procesie wychowania oraz troszczy się o wszechstronny rozwój ucznia w sferze intelektualnej, duchowej, fizycznej i społecznej. Uaktywnia jego wewnętrzny potencjał twórczy, rozwija zdolności, inspirować oraz pomaga w poszukiwaniu tego, co dobre dla jego rozwoju i doskonalenia osobowego. Rozwija u uczniów pasję poznawczą, samodzielność w wyciąganiu wniosków, refleksyjność oraz poczucie samokrytycyzmu
2. Nauczyciel ma obowiązek sumiennie wywiązywać się ze swoich zadań w procesie nauczania, wychowania i opieki.
3. Nauczyciel, wykazując życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość, buduje swe relacje z uczniem na zaufaniu w stosunku do niego, a gdy zachodzi potrzeba stara się wczuwać w jego położenie w celu podjęcia możliwie najtrafniejszej decyzji wychowawczej. Jest stanowczy i konsekwentny.
4. Nauczyciel jest moralnie zobowiązany do podnoszenia swoich kwalifikacji (doksztalcania i doskonalenia).
5. Nauczyciela obowiązuje przestrzeganie tajemnicy zawodowej.
6. Nauczyciel zwraca uwagę na wygląd estetyczny uczniów i ład w ich otoczeniu, dając przykład własną postawą.
7. Nauczyciel daje uczniom przykład właściwego współżycia w zespole, ucząc zasad zespołowego współdziałania
8. Nauczyciel służy fachową poradą rodzicom w sprawach dydaktyczno-wychowawczych.

Oprac.: dr Ferdynand Froissart - przewodniczący OEN

→ Autorzy kodeksu oczekują dyskusji i opinii o swoim dziele.

Komu i dlaczego potrzebne jest uczenie się o ludzkim mózgu?

Od kilku lat mówi się o projekcie dotyczącym neurologicznego uzasadnienia edukacji, którego założenia sprowadzają się do przesłania, że potrzebna jest nauczycielom wiedza z zakresu neurologii, neuropedagogiki i "edukacji twórczości". Po prostu jasne jest już dziś, że edukacja powinna opierać się w znacznie większym zakresie o **genetyczno-biologiczne uwarunkowania** naszego rozwoju i faktyczne predyspozycje człowieka, czyli - jak to określają niektórzy - powinna być "uzasadniona neurologicznie". Chodzi o tworzenie pomostu pomiędzy codzienną praktyką nauczania, (organizowania uczenia się) w szkole a dziedzinami nauki, które zajmują się badaniem ludzkiego mózgu, czyli przede wszystkim fizjologią mózgu i neurologią.

Wydaje się, że dojrzeła sytuacja, żeby powołać obok szkolnej biologii - jako nauki o bioróżnorodności i organizmie człowieka, specjalny przedmiot, np. pod nazwą „**Edukacja o ludzkim mózgu**” lub "Nauka o mózgu człowieka", na którym obok anatomii i fizjologii ludzkiego mózgu, uczeń pozna jego możliwości, metody (ćwiczenia) wywierania pozytywnego wpływu na niego (trening mózgu) oraz integrowania jego półkul itp. (1,2,3). Warto mieć świadomość, że można wywierać wpływ na własny mózg (JPS).

1.KOCH Ch., *Neurobiologia na tropach świadomości*. Tłum. G. HESS. Warszawa: Wydaw. UW, 2008.

2.SAWIŃSKI J.P., *Dlaczego priorytetem jest "Nauka o ludzkim mózgu"?* "Nowa Szkoła" 2005 nr 8, s.30-32.

3.SAWIŃSKI J.P., *Jak doskonalić swój mózg i inteligencję? Poradnik dla nauczycieli* - Część I. Koszalin: Wydaw. CEN 2006.

KSIĄŻKA, KTÓRĄ WARTO PRZECZYTAĆ!

Stowarzyszenie Edukacji Filozoficznej „Phronesis” objęło patronatem i poleca nauczycielom, w szczególności edukacji wczesnoszkolnej, książkę szwajcarskiej autorki Evy Zollem pt. „**A dlaczego? Jak odpowiadać na trudne pytania dzieci?**”. Książkę upowszechnia znane nauczycielom GWP - Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne. Autorka zwraca uwagę na różne ważne kwestie przydatne w edukacji. Podkreśla duże znaczenie pytań formułowanych przez dzieci. Pytania traktuje jako konieczny punkt wyjścia do rozwoju myślenia. Książkę można nabyć lub zamówić drogą internetową bezpośrednio w GWP – <http://www.gwp.pl/products.php>? (Red.).

KONKURSY DLA POSZUKUJĄCYCH NAUCZYCIELI

OFERTA DLA NAUCZYCIELI

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO:

JAK WDRAŻAM TREŚCI NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ?

- konkurs na rok szkolny 2009/2010

Od września br. w klasie I szkoły podstawowej i I gimnazjum realizowana jest nowa podstawa programowa. Redakcja „Nauczycielskiej Edukacji” jest zainteresowana, jak to przebiega w praktyce szkolnej? Zachęcamy nauczycieli do dzielenia się swoim refleksjami, trudnościami i pierwszymi doświadczeniami w realizacji nowych treści programowych. Zapraszamy do udziału w naszym konkursie.

Cele konkursu

1. Zachęcenie nauczycieli do dzielenia się spostrzeżeniami, trudnościami i doświadczeniami we wdrażaniu nowej podstawy programowej.
2. Inspirowanie i mobilizowanie do stosowania w praktyce zasad i strategii edukacji skutecznej, przyjaznej i nowoczesnej.

Adresaci - nauczyciele różnych szkół podstawowych i gimnazjów województwa zachodniopomorskiego.

Termin - Prace pisemne na dyskietce lub płycie CD można przysłać **do końca kwietnia 2010** roku do CEN, ul. Ruszyczka 16, 75-654 Koszalin, lub na pocztę e-mail do redakcji „Nauczycielskiej Edukacji” – jpss51@tlen.pl.

Nagrody – Ciekawsze fragmenty prac zostaną opublikowane w „Nauczycielskiej Edukacji” lub wydane w całości drukiem w „Wydawnictwie CEN” w postaci broszury. Przewiduje się również nagrody książkowe i albumowe. Zapraszamy do udziału!

- Redakcja „Nauczycielskiej Edukacji”

Szkoła jest przedsięwzięciem zespołowym i sukces może odnieść tylko poprzez współpracę i dzięki niej. Autonomia nauczycieli nie może być pustym hasłem, nauczyciele muszą czuć znaczenie autorstwa i podmiotowość.

(G. Mazurkiewicz 2005)

1. Mazurkiewicz G.: „Szkoła Ucząca Się” jako sposób na nowoczesną oświatę. „Dyrektor Szkoły” 2005 nr 6, s. 43-47.

KONKURS „OTWARCI NA ZMIANY” – IDEA I REGULAMIN

Idea konkursu „Otwarcia na zmiany”

Ogólnopolski konkurs dobrych praktyk w obszarze wdrażania nowej Podstawy Programowej w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach.

Rok 2009 został ogłoszony przez Parlament Europejski **Rokiem Kreatywności i Innowacyjności**. Świat wokół nas zmienia się w szalonym tempie i przemiany te nie omijają szkoły. Konieczność sprostania nowym wyzwaniom dydaktycznym, naukowym i cywilizacyjnym skłoniła Ministerstwo Edukacji Narodowej do zmian programowych i systemowych w edukacji szkolnej. Nowe podstawy programowe dla poszczególnych przedmiotów i etapów edukacyjnych wprowadzają wiele zmian nie tylko w zakresie treści nauczania. Zmienia się też zakres obowiązków szkoły wobec ucznia, inaczej rozłożone są akcenty w kształceniu umiejętności, zmienia się profil absolwenta szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej.

Aby sprostać tym zmianom nauczyciele i dyrektorzy przedszkoli i szkół muszą być coraz bardziej otwarci na nowe trendy w dydaktyce, stworzyć warunki do większej innowacyjności, zachęcić do efektywnej współpracy wszystkich uczestników procesu edukacyjnego. Wsparcie rodziców i lokalnej społeczności pozwoli ciekawiej i mądrzej myśleć o edukacji dzieci i młodzieży.

Kierując się potrzebą popularyzowania dobrych pomysłów, zapraszamy szkoły do konkursu. Zachęcamy do stanięcia w szranki z innymi placówkami w Polsce. Przedmiotem działań będzie innowacyjne podejście do zmian, jakie niesie nowa Podstawa Programowa (1). Koordynatorem konkursu jest Iwona Wysocka. Może warto przystąpić do konkursu? Regulamin konkursu jest na stronie www.codn.edu.pl oraz www.wpp.odn.poznan.pl. (JPS).

1. Źródło: www.codn.edu.pl

Regulamin konkursu „Otwarcia na zmiany”

I. Postanowienia ogólne (frag.)

§1 Niniejszy regulamin określa warunki, na jakich odbywa się konkurs Otwarcia na zmiany organizowany w ramach projektu Wdrażania podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

§2 Organizatorem konkursu jest **Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu**, z siedzibą w Poznaniu, ul. Kanclerska 31, działający jako partner *Ministerstwa Edukacji Narodowej* i *Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli* w realizacji projektu Wdrażania podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

§3 Konkurs jest organizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§4 Konkurs jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty. Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia, 3.3.3 Modernizacja treści i metod kształcenia - projekty systemowe.

II. Cele konkursu

§5

Celem głównym konkursu jest zebranie i upowszechnienie w skali kraju przykładów dobrych praktyk związanych z wdrażaniem nowych podstaw programowych do placówek oświatowych.

§6 Cele szczegółowe:

- 1/zachęcenie nauczycieli różnych przedmiotów do ciekawego, innowacyjnego spojrzenia na zmiany w podstawie programowej;
- 2/propagowanie kreatywnego podejścia do zmian w edukacji;
- 3/kształcenie umiejętności organizowania zajęć interdyscyplinarnych oraz wzbogacenie metod pracy z uczniami i własnego warsztatu pracy nauczyciela;
- 4/stworzenie całościowej koncepcji spojrzenia na zmianę edukacyjną w każdej placówce;
- 5/wypracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych sprzyjających nauczaniu i uczeniu się wg nowych reguł.

KONKURS „OTWARCI NA ZMIANY” – IDEA I REGULAMIN – cd.

III. Uczestnicy konkursu

§7 Do konkursu mogą przystąpić przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja publiczne i niepubliczne z terenu Rzeczypospolitej Polskiej.

§8 Placówka wysyła drogą elektroniczną zgłoszenie do udziału w konkursie; w przypadku zespołu szkół każda placówka musi przysłać oddzielne zgłoszenie z wyraźnym określeniem typu szkoły lub zaznaczeniem poziomu edukacyjnego.

IV. Warunki udziału w konkursie

§9

1. Aby wziąć udział w konkursie, należy:

a/Zgłosić placówkę poprzez wypełnienie formularza rejestracyjnego dostępnego na stronie Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu **www.wpp.odn.poznan.pl**.

b/Przygotować na stronie internetowej placówki specjalny link do własnej strony poświęconej wyłącznie dokumentowaniu działań objętych konkursem.

c/Przedstawić na stronie WWW praktyczne działania związane z wdrażaniem nowej podstawy programowej w placówce. Działania realizowane i opisane przez placówkę mogą dotyczyć nowych rozwiązań dydaktycznych, opiekuńczych i organizacyjnych związanych z reformą programową.

d/Przygotować, według wskazanego wzoru, RAPORT z wdrażania opisanych działań. Wskazówki będą publikowane na stronie **www.wpp.odn.poznan.pl**.

e/Przesłać zatwierdzony przez dyrektora placówki RAPORT w formie pisemnej jeden egzemplarz i elektronicznie na adres organizatora w nieprzekraczalnym terminie do 1 grudnia 2009 r.

2. Organizator zastrzega sobie możliwość sprawdzenia realizacji projektu lub zwrócenia się do placówki celem uściślenia prezentowanych materiałów.

3. Uczestnik konkursu prezentując projekt innowacyjnych rozwiązań związanych z wdrażaniem nowej podstawy programowej oświadcza, że:

a/posiada autorskie prawa majątkowe do przekazanych materiałów (...).

Postanowienia końcowe

§12

Regulamin w jego pełnym brzmieniu jest dostępny do wglądu dla uczestników konkursu w siedzibie Organizatora pod adresem wskazanym w §2 niniejszego regulaminu oraz na stronie internetowej **www.wpp.odn.poznan.pl**.

§13

W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem decyduje Organizator konkursu.

KONKURS „3... 2... 1... Szkoła Bezpiecznego Internetu”

To konkurs dla nauczycieli szkół podstawowych poświęcony bezpieczeństwu dzieci i młodzieży w Internecie. Podstawą konkursu są materiały edukacyjne pt. „3... 2... 1... Internet”, opracowane przez Microsoft oraz Fundację Dzieci Niczyje z Fundacją Kierowca Bezpieczny oraz Krzysztofem Hołowczycem. Nauczycielowi do poprowadzenia zajęć wystarczy podstawowa znajomość Internetu i prezentacja multimedialna z Hołowczycem, pobrana z sieci (www.321internet.pl, www.partnerstwodlaprzyszlosci.pl, www.dzieckowsieci.pl) lub zapisana na płycie DVD.

Uczestnicy konkursu powinni przygotować i zrealizować w ramach zajęć szkolnych z uczniami klas IV-VI projekt edukacyjny oparty na materiałach „3...2...1...Internet”, dedykowanych uczniom klas IV-VI. Na uczestników czekają atrakcyjne nagrody. Konkurs trwa do 31 stycznia 2010 r. Więcej informacji jest na: www.partnerstwodlaprzyszlosci.edu.pl/bezpieczenstwo/default.aspx (1).

1. Źródło: www.partnerstwodlaprzyszlosci.edu.pl

BADANIA SOCJOLOGICZNE NAD MŁODZIEŻĄ

Jakie są plany, dążenia i życiowe aspiracje młodzieży?

Odpowiedź na ww. pytanie można znaleźć w najnowszym raporcie z serii „Opinie i diagnozy” zatytułowanym „Młodzież 2008” (1). Badania dotyczą młodzieży w wielu 18-19 lat, a więc rówieśników III Rzeczypospolitej. Pierwsze tego typu badanie przeprowadzono w roku 1990, a ostatnie w 2008 r. We wszystkich badaniach część pytań zadawanych respondentom była identyczna, co umożliwia porównania i uprawnia do ich czynienia. Te porównania są tym bardziej wiarygodne, ponieważ przeprowadzone zostały na próbie reprezentatywnej, a dokonane przez doświadczonych, znanych z naukowej docieklivości i rzetelności socjologów (1)

Jeśli chodzi o plany, dążenia i życiowe aspiracje dzisiejszych osiemnastolatków, to w zasadzie nie różnią się w sposób zasadniczy od marzeń i dążeń ich poprzedników. Ci, którzy niegdyś śpiewali „Ja mam dwadzieścia lat/ ty masz dwadzieścia lat/ przed nami siódme niebo...”, czy „Osiemnaście mieć lat to nie grzech” bardzo podobnie widzieli swoją przyszłość. „Siódme niebo” przeciętnego człowieka wkraczającego w dorosłe życie to wzajemność (oczywiście wielkiej i oczywiście szczęśliwej) miłości, harmonijna rodzina, interesująca praca, godziwe warunki życia oraz grono wiernych i lojalnych przyjaciół. Jeśli w tej „wyliczance” następują zmiany, to jedynie w hierarchii wymienianych wartości.

Z porównania deklaracji z lat 1994-2008 wynika, że młodym ludziom najbardziej zależy na udanym życiu rodzinnym, ciekawej pracy oraz na miłości i przyjaźni. Należy przy tym podkreślić, że znaczenie miłości i przyjaźni systematycznie rosło w ostatniej dekadzie i w roku 2008 ponad połowa młodzieży (55% od roku 1998 wzrost o 20 punktów) zaliczyła je do najważniejszych celów życiowych - obok udanego życia rodzinnego (54%), które niezmiennie pozostaje w czołówce. Ponadto dwie piąte badanych (40%) za najważniejszą uznało ciekawą, zgodną z zainteresowaniem pracę, a kariera i wysoka pozycja zawodowa usytuowały się dopiero na 4 miejscu pod względem odsetka wskazań. Cel ten wymienia obecnie co trzeci badany (33%), a więc znacznie więcej osób niż w roku 1994 (wzrost wskazań o 14 punktów). Nieco mniejszą wagę przywiązują młodzi do spokojnego życia bez kłopotów i konfliktów (28%) oraz do majątku i wysokiej pozycji materialnej (26%). (1)

Pewnej grupie uczniów (15%) szczególnie także zależy na życiu barwnym, pełnym rozrywek, bogatym pod względem towarzyskim. Cel ten wskazywany był znacznie częściej niż udane życie seksualne (9%) czy osiągnięcie sukcesu w dziedzinie nauki lub sztuki (8%), a także częściej niż życie zgodne z zasadami religijnymi oraz życie dla innych (po 8%). Tak więc w ostatnich latach miłość i przyjaźń - używając języka sprawozdawców sportowych - wysuwa się coraz wyraźniej na prowadzenie. Udanе życie rodzinne pozostaje na wciąż niezmiennym poziomie, natomiast zwiększa się liczba respondentów marzących o ciekawej pracy, zawodowej karierze i wysokiej pozycji zawodowej (2).

-
1. MAKOWSKA J., *Młodzież 2008 - omówienie raportu z badań*. „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2009 nr 4, s.5-15.
 2. *Opinie i diagnozy. Młodzież 2008*. Warszawa: Wydaw. Centrum BOS i Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, 2009.

Co przeszkadza nauczycielom prowadzić doświadczenia na lekcjach?

Socjologowie z Pracowni Badań i innowacji społecznych "Stocznia" w badaniach wykonanych dla Centrum Nauki Kopernik, zapytali nauczycieli, co im przeszkadza prowadzić na lekcjach doświadczenia? Na pytanie odpowiadało 50 nauczycieli z Warszawy i Mazowsza. Dla wielu z nich blokadą jest liczebność klas i nieprzewidywalne zachowanie uczniów. Inne przyczyny nie podejmowania doświadczeń to brak pieniędzy, brak pomocy dydaktycznych i źle wyposażone pracownie, brak Internetu w klasach, zbyt mała liczba godzin lekcyjnych (2).

Czy polscy nauczyciele są kreatywni?

Zwyczaj prowadzenia lekcji w formie wykładu przełamują najrzadziej matematycy. Rzadko, co przyznali socjologowie, nauczyciele wykazują się kreatywnością, choć są i tacy, którzy charakteryzują się wielką inwencją. Centrum Nauki Kopernik przygotowuje właśnie **pokazowe zestawy doświadcza**lne i planuje uruchomić platformę internetową, z której nauczyciele będą mogli brać pomysły (Red.).

-
1. Źródło: *Co przeszkadza nauczycielom prowadzić doświadczenia na lekcjach?* Dyrektor Szkoły, Gazeta Wyborcza, 14.10.2009.

NAUCZYCIEL ŁADNIE MÓWIĄCY PO POLSKU

Nowoczesność edukacji to nie tylko korzystanie z nowych technologii, ale przede wszystkim organizowanie uczenia się opartego na wartościach. Wyjątkowym walorem jest ludzka mowa. Sporo ostatnio pojawia się różnych inicjatyw pragnących uwrażliwić nauczycieli, aby ich język był przykładem dla uczniów. Oczywiście jest, że one nie wyczerpują ogromnej potrzeby zabiegania o kulturę języka polskiego. Dlaczego edukacja domaga się precyzji używania języka?

Edukacja domaga się precyzji używania języka

Wśród ważnych zadań wszystkich nauczycieli, nie tylko języka polskiego, nie może zabraknąć precyzyjnego formułowania myśli i działania na rzecz przyzwoitej edukacji. Warto pytać, jak lepiej uczyć ładnej polszczyzny i precyzyjnego formułowania myśli? Jak zmotywować nauczycieli i uczniów do precyzji używania języka? Sporo w ostatnim czasie mówi się i pisze o potrzebie zabiegania o czystość, poprawność, piękno języka polskiego. Potrzeba ta nabiera mocy w kontekście budowania europejskości polskiej szkoły, rozszerzania zadań edukacji europejskiej i wskazywania na walory rozwijania kluczowych kompetencji europejskich nauczyciela. Kluczowe kompetencje barcelońskie na pierwszym miejscu stawiają posługiwanie się językiem ojczystym. Przypomniano je na portalu Edunews.pl w artykule „Kluczowe kompetencje barcelońskie” (2).

→ **Sugestia** - Warto zacząć od siebie i zdiagnozować stan swojego mówienia po polsku!

Prof. Jerzy Bralczyk, dr Danuta Krzyżyk i Rafał Janus – wykładowcy konferencji CEN „Wszyscy jesteśmy nauczycielami języka polskiego”(fot. A. Paczkowski)

NAUCZYCIEL ŁADNIE MÓWIĄCY PO POLSKU – cd.

Stan języka polskiego jest fatalny

Niektórzy alarmują, że młodzież dziś wyraża się fatalnie - niepoprawnie, często wulgarnie i skrótowo. A dorośli nie są w tym zakresie nic lepsi. A jak mówią, na co dzień i od święta, dyrektorzy, nauczyciele, wychowawcy? Poloniści pewnie z reguły pięknie - a inni? Czy problem dotyczy wszystkich nauczycieli? Jak uczyć młodych ludzi precyzyjnego formułowania myśli i zasad przyzwoitej edukacji?

Juliusz Słowacki marzył, a nauczyciele poloniści pewnie często przypominają, aby: **Język giętki powiedział wszystko, co pomyśli głowa**. Ale to przecież tylko marzenia. A może warto mieć świadomość, że właśnie od marzeń zaczyna się zmiana myślenia i działania. Może warto w szkole w tym temacie zrobić coś więcej?

→ **Sugestia** - Warto nie tylko zdiagnozować stan własnego języka, ale też przyjąć jakiś rzetelny plan pracy nad sobą!

Język był i pozostanie wyjątkową wartością

Ludzki język i rozmowa są jednym z podstawowych sposobów motywowania kogoś do czegoś, np. nauczyciela do wysiłku czy ucznia do lepszego uczenia się i pracy nad sobą. Jak rozmawiać z nauczycielami, aby ich zmotywować do nowoczesności, do lepszej pracy, do działań na rzecz podnoszenia jakości edukacji. Media ostatnio donosiły, że wielu nich, także z innych krajów europejskich, słabo jest zmotywowana do szkolnej pracy. A jak rozmawiać z uczniem, aby go zachęcić do rzetelnego uczenia się i pracy nad sobą? Jak przekonywać do wartości i znaczenia uczenia się przez całe życie? Czy jako nauczyciele znamy i stosujemy w praktyce sztukę przekonywania (sztukę retoryki)?

→ **Sugestia** - Warto poznać zasady sztuki przekonywania - może się przyda w szkole?

Ważna jest precyzja formułowania myśli

Precyzyjne formułowanie myśli jest jedną z ważniejszych ludzkich kompetencji warunkujących porozumiewanie się, wymianę myśli, wiedzy i doświadczeń. Ma charakter językowy i uniwersalny. Jest ważna w każdym systemie edukacji - jako jedna z ważniejszych kompetencji nauczycielskich. Jest także celem uczenia się i szkolnej edukacji w ogóle. Ujawnia się za pomocą mowy, pisma i gestów, przy wykorzystaniu systemu pojęć i definicji.

Precyzja - znaczy tyle, co dokładność, ścisłość i dużą zgodność z planem. W języku polskim mówi się, że można coś „dokładnie precyzować, ściśle określać, ustalać, formułować”. W języku łacińskim dosłownie „praecisio” - znaczy obcinanie, przycinanie (www.słownik-online). Precyzja formułowania myśli jest składnikiem **komunikowania się** za pomocą mowy, pisma i gestów. Składa się z różnorodnych składników, ale najważniejszą jest rzetelne opanowanie i poprawne posługiwanie się językiem. W jej skład wchodzi m.in.:

- 1/ precyzyjne formułowanie myśli, słów, zdań,
- 2/ wyróżnianie najważniejszych elementów wypowiedzi,
- 3/ umiejętność słuchania innych ludzi, koncentrowania się na rozmowie,
- 4/ komunikacja niewerbalna,
- 5/ umiejętność posługiwania się językiem obcym (istotny warunek europejskości),
- 6/ wyrażanie i rozumienie różnych punktów widzenia (stereotypy i uprzedzenia).

→ **Sugestia** - Warto znać strukturę kompetencji i wykorzystać ją w posługiwaniu się językiem!

NAUCZYCIEL ŁADNIE MÓWIĄCY PO POLSKU – cd.

Precyzyjne myśli rodzą się w mózgu

Za moich czasów na studiach nauczycielskich mówiło się o potrzebie poprawności mówienia. A jak jest teraz na studiach wyższych? Pracując od lat z różnymi nauczycielami często mam mieszane odczucia, a czasem jestem wręcz zbulwersowany. Warto przypominać, że szkoła powinna być placówką, w której ładnie się mówi po polsku!

Działania nauczyciela i szkoły w dużej mierze oparte były i są na słowie. A wypowiedzane słowa są efektem pracy mózgu, spostrzegania i myślenia. Mózg warto więc ćwiczyć. Dobre słowo może zachęcić, doradzić, podpowiedzieć, ukierunkować lub wręcz poderwać do działania, tj. do podjęcia i kontynuowania lub zakończenia danej pracy. Problemem jest, jak mówić do uczniów, nauczycieli, rodziców - do ludzi, żeby nas słuchali i rozumieli? Jak i jakie stawiać im pytania, które zwykle są przejawem naszego myślenia i poszukiwania? Podstawową cechą dobrego pytania jest logika jego sformułowania i to, aby było **wyzwaniem odbiorcy do myślenia** (to jednak temat na inny artykuł). Niektórzy mówią, że trzeba mówić do rzeczy, a tak naprawdę, warto mówić do ludzi, klarownie, jasno, logicznie, zrozumiale i koniecznie w ich języku.

→ **Sugestia** - Warto precyzyjnie formułować myśli - uczniowie na nas patrzą i nas słuchają. Można, bo warto, podjąć różne próby doskonalenia poprawności swego mówienia i pisanie (3).

1. RINK-PRZYBYLSKA M., *Wszyscy jesteście nauczycielami języka polskiego* – www.cen.edu.pl – „Aktualności”.

2. SAWIŃSKI J.P., *Kluczowe kompetencje barcelońskie* – „Edunews.pl” z 23.05.2009.

3. SAWIŃSKI J.P., *Szkoła ładnie mówiąca po polsku*. EDUNews.pl – z 25.10.2009.

Opracowanie: dr Julian Piotr Sawiński - Koszalin

ROZMOWY O JĘZYKU POLSKIM - NAUCZYCIELSKIE GŁOSY

Urszula Gerka-Bernat, emerytowana nauczycielka konsultant CEN: *Zgadzam się, że ładne, czy po prostu poprawne mówienie przez wszystkich nauczycieli, jest bardzo ważne. Z tym mówieniem jest, oczywiście, różnie, bo dziecko przychodzi do szkoły już z pewnymi nawykami, niekoniecznie poprawnymi, wyniesionymi z domu rodzinnego. **Ale nauczyciele powinni być wzorem**, a nie są i wcale tego nie biorą sobie za punkt honoru.*

Lidia Nowosad, nauczycielka przyrody i biologii: *Jako biolog i nauczyciel stwierdzam, że moim moralnym obowiązkiem jest poprawność językowa wypowiedzi i precyzyjne, jasne formułowanie myśli. Kto, jak nie nauczyciel, powinien ze szczególną dbałością do tego podchodzić? Należy starać się mówić wyłącznie zgodnie z zasadami języka polskiego i logiką. Należy nieustannie starać się poprawnie mówić i za wszelką cenę eliminować mowę potoczną ze swoich wypowiedzi. Nauczyciel powinien mówić językiem naukowym na takim poziomie, jaki jest zrozumiały dla uczniów. Powinien uczyć, jak należy się wypowiadać i poprawiać wypowiedzi niewłaściwe. Pięknej, polskiej mowy powinno się uczyć na każdej lekcji i na każdym poziomie, a nie tylko na języku polskim. Czasami teoria nie idzie w parze z praktyką, ale nie wolno zaprzestać starań o poprawność językową, precyzję myśli i oczyszczanie języka ze słów potocznych, niestosownych, wulgarnych.*

Mariola Rink-Przybylska, nauczyciel konsultant CEN: *Bardzo ważne jest kształcenie umiejętności poprawnego posługiwania się językiem ojczystym i uczenie poszanowania tego specyficznego narodowego skarbu, jakim jest nasz język.*

Stefan Turowski, dyrektor CEN: *To ważny temat i powinniśmy go podejmować częściej, szczególnie w kontekście coraz bardziej dominującej „uproszczonej” wersji społecznej komunikacji, niestety, poprawność ta traci na znaczeniu.*

FUNKCJE ZAWODOWEGO DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

O zawodowym doskonaleniu i doradztwie pedagogicznym (metodycznym) powiedziano i napisano już sporo. W krajach Zachodu w ostatnich latach wręcz lawinowo rozwijają się różnorodne formy poradnictwa ogólnego, psychologicznego, podatkowego oraz doradztwa w różnych innych dziedzinach życia. Myśląc o modernizacji naszego systemu doskonalenia i doradztwa nauczycielskiego (metodycznego), można i warto zaangażować szeroki krąg nauczycieli, czyli podmiotów zainteresowanych doradzaniem. Warto zapytać, jakiego doskonalenia i doradztwa oczekują nauczyciele?

Właśnie ukazał się w internetowym kwartalniku CKE „Egzaminy w Naszych Szkołach” materiał pt. ***Jak doradcy wspierają egzaminy zewnętrzne?*** (3). Dotyczy roli doradców metodycznych we wspieraniu systemu egzaminów zewnętrznych. Jest elementem dyskusji o doskonaleniu tego systemu w Polsce, w kontekście potrzeby rozwoju egzaminów zewnętrznych. Nasuwa się przy tym pytanie, czy i jak nauczyciele i doradcy wspierają ten system?

O znaczeniu zawodowego nauczycieli przypomniał niedawno w „Nowej Szkole” Marek Kazimierowicz (2). Napisał we wstępie, że:

Zmieniająca się pod wpływem reform oświatowych szkoła aktywizuje nauczycieli do poszukiwania optymalnych form doskonalenia, które pozwolą stać się nauczycielem profesjonalistą. Jest to możliwe, gdy damy nauczycielom „adekwatne do ich potrzeb i zainteresowań oferty doskonalenia się czy podnoszenia kwalifikacji i wysokie płace, a oni już sami zmierzają z wyzwaniami strukturalnymi pracy szkoły, jak i zmieniającego się świata”.

Pracownia Przedmiotów Zawodowych CEN podczas ćwiczeń przy projektoskopie (fot. A. Paczkowski)

Prawda jest, że w okresie nieustającej zmiany zachodzącej w polskiej szkole od nauczyciela wymaga się przygotowania do życia i sprawnego działania w świecie nieprzerwanych transformacji. Koniecznością i wymogiem czasu staje się **świadome kierowanie swoim rozwojem** i permanentne aktualizowanie posiadanego zasobu wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji oraz zdobywanie nowych, nieznanych dotąd obszarów fachowej wiedzy, która pozwoli sprostać czekającym wyzwaniom współczesności, w tym wymaganiom rodziców i uczniów.

FUNKCJE ZAWODOWEGO DOSKONALENIA NAUCZYCIELI - cd.

W rozwoju zawodowym nauczyciela doskonalenie zawodowe pełni, zdaniem M. Kazimierowicza (2) funkcję:

- 1/ **informacyjną** - udostępniania (wskazywania źródeł) najnowszej wiedzy merytorycznej oraz wiedzy psychologiczno-pedagogicznej,
- 2/ **kompensacyjną** - uzupełniania wiedzy i umiejętności, niezbędnych w rozwiązywaniu trudnych problemów, a także zdobywanie nowych obszarów wiedzy i umiejętności umożliwiających sprawną realizację procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- 3/ **inspirującą** - do samodzielnego podejmowania samokształcenia, krytycznej refleksji dotyczącej własnej pracy oraz poszukiwania nowych rozwiązań metodycznych i organizacyjnych,
- 4/ **upowszechniania** - najlepszych doświadczeń dydaktycznych, wychowawczych oraz opiekuńczych poprzez prezentowanie ich na zorganizowanych formach zewnętrznego i wewnętrznego doskonalenia zawodowego lub w postaci publikacji,
- 5/ **organizacyjną** - dotyczącej sprawnej zbiorowych i indywidualnych form doskonalenia, stosowanie do rozpoznanych potrzeb szkoły, nauczycieli, rodziców i uczniów,
- 6/ **wyrównawczą** - polegającą na uzupełnianiu wykształcenia do poziomu wymaganego przez wykonywany zawód,
- 7/ **wdrożeniową** - która sprowadza się do nabycia wiadomości i umiejętności praktycznych w trakcie podejmowania różnorodnych działań edukacyjnych,
- 8/ **renowacyjną** - wiążącą się ze stałym unowocześnianiem zasobów wiedzy i sprawności pracownika w związku z postępem w danej dziedzinie pracy (13)

Autor ww. funkcji zawodowego doskonalenia nauczycieli przywołuje uwagi W. Grodzkiego (1) z artykułu pt. **Doskonalenie nauczycieli - sprawa aktualna**, upowszechnionego kilkanaście lat temu w „Nowej Szkole” (1992), w którym wskazuje się, że doskonalenie zawodowe łączy w sobie formy obligatoryjne i dobrowolne. Realizowane jest w ramach zewnętrznego i wewnątrzszkolnego doskonalenia. Ma charakter bieżący i organizowany okresowo. Odbывается w formie instytucjonalnej oraz przez kształcenie indywidualne, tj. samodoskonalenie się. Zdaniem W. Grodzkiego (1) skuteczność podejmowanego doskonalenia zależy w dużej mierze od zachowania właściwych proporcji między formami dyrektywnymi i samoradnymi.

Doskonaleniu zawodowemu przypisano znaczące miejsce w systemie organizacyjnym szkoły. Niemal we wszystkich placówkach zostało sformalizowane dokumentem prawa wewnątrzszkolnego pod nazwą „Program - Plan Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Zawodowego”. Twórczy reformy systemu edukacji wykreowali nową postać - lidera WDN, odpowiedzialnego za rozpoznanie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego oraz organizowanie wybranych form szkolenia zgodnie z priorytetami szkoły (2).

→ Co najmniej z kilku względów warto ww. uwagi przemyśleć i zdiagnozować własne potrzeby w zakresie zawodowego doskonalenia. Życzę powodzenia! (JPS).

1. GRĄDZKI W., *Doskonalenie nauczycieli - sprawa aktualna*. „Nowa Szkoła” 1992 nr 6, s.337.

2. KAZIMIEROWICZ M., *Doskonalenie zawodowe nauczycieli*. „Nowa Szkoła” 2009 nr 5, s.25-28.

KONKURS „Szkoła z prawami dziecka”

Z okazji mijającej 20 listopada 2009 r. dwudziestej rocznicy uchwalenia Konwencji o Prawach Dziecka, UNICEF Polska zaprasza szkoły do wzięcia udziału w programie „Szkoła z prawami dziecka”. Szkoły, które włącza się w obchody 20-lecia Konwencji i przeprowadzą dodatkowo apele lub zorganizują tematyczne wystawy itp., otrzymają od tej organizacji patronat pn. „20-lecie Konwencji o Prawach Dziecka pod patronatem UNICEF”. Więcej informacji jest na stronie: www.unicef.pl (Red.)

OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ KARIERY

Nie ma wątpliwości – poradnictwo zawodowe to przyszłość, konieczność, niezbędny warunek wspierania rozwoju społeczeństw w dobie galopujących zmian. Już wkrótce rusza wielka, ogólnopolska akcja na rzecz poradnictwa zawodowego i promowania zagadnień związanych z rozwojem kariery – Ogólnopolski Tydzień Kariery.

Idea Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery

Ogólnopolski Tydzień Kariery – to hasło, które z każdym dniem rozbrzmiewa głośniejsze w środowiskach związanych z poradnictwem zawodowym i profesjonalnym planowaniem kariery. I aż niewiarygodne wydaje się, że wystarczyła iskra, szalony pomysł i kilka miesięcy działań i pracy pasjonatów, by dziś prawie każdy doradca zawodowy w Polsce wiedział, czym jest OTK...

W 1991 roku grupa psychologów i pedagogów zatrudnieniowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i w urzędach pracy postanowiła założyć stowarzyszenie, które zajmować się będzie profesjonalnie problematyką orientacji zawodowej i poradnictwa zawodowego oraz – jak to ujęto – „aktywnie i pragmatycznie włączyć się w nurt przemian, jakim podlega nasz kraj, kształtując i oddziałując na nasze najcenniejsze bogactwo – zasoby ludzkie”. Zgodnie z misją i celem nazwano je Stowarzyszeniem Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej...

O poradnictwie mówiło się wtedy jeszcze niewiele, ale galopujące przemiany społeczno-gospodarcze wskazywały na jego rychły progres.

Wraz z postępującymi przemianami i rozwojem społeczeństw nowoczesnej Europy rola poradnictwa zawodowego nie tylko zaczęła być zauważana, lecz także akcentowana na szeroką skalę, co znalazło swoje odzwierciedlenie w wytycznych unijnych i zaowocowało podjęciem wielu europejskich działań na rzecz poradnictwa. Rezolucja Unii Europejskiej z 2004 roku, poświęcona całościowemu poradnictwu zawodowemu, podkreśliła jego „kluczową rolę w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, w **promowaniu sprawiedliwości społecznej, równości płci** i aktywności obywatelskiej, poprzez zachęcanie i wspieranie uczestnictwa jednostek w edukacji i szkoleniach oraz poprzez pomoc w wyborze realistycznych i optymalnych karier zawodowych”. W 2008 roku rada UE wydała kolejną rezolucję, w której zdefiniowano, czym jest nowoczesne poradnictwo, które ujęte zostało „jako ciągły proces, umożliwiający obywatelom w każdym wieku, i w każdym momencie ich życia, określenie zdolności, kompetencji i zainteresowań, potrzebnych do podejmowania decyzji edukacyjnych, szkoleniowych i zawodowych oraz zarządzania swoimi własnymi ścieżkami edukacji i pracy, a także obejmującego wszelkie działania, w których te zdolności i kompetencje są nauczane i/lub używane”.

Nowe potrzeby rozkwitającego poradnictwa zawodowego znalazły swój oddźwięk w działalności Stowarzyszenia. Świeża idea poradnictwa w błyskawicznym tempie zaczęła przyciągać kolejnych członków, stowarzyszenie w krótkim czasie przeżyło dynamiczny rozwój. Jego członkowie, pasjonaci, ludzie oddani poradnictwu coraz chętniej i prętniej zaczęli podejmować działania, które wsparłyby poradnictwo i przygotowały grunt do jego dalszego rozwoju.

I tak właśnie w głowach Członków Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej zrodziła się idea Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery... Pomysł, by zjednoczyć siły doradców zawodowych różnych środowisk, instytucji, organizacji, by wspólnie podjąć działania, które przyczynią się do szerzenia świadomości znaczenia planowania kariery i rozwoju zawodowego, by wyjść naprzeciw rosnącemu zainteresowaniu poradnictwem zawodowym.

O czym i dla kogo jest OTK?

Najkrótsza odpowiedź brzmi: o karierze, dla każdego i w każdym wieku! Dla wszystkich tych, którzy chcą skuteczniej planować własną ścieżkę rozwoju zawodowego i tych, dla których idea rozwoju kariery jest bliska! To coroczne wydarzenie – swoiste „pospolite ruszenie”, inspirujące różnorodne inicjatywy poświęcone poradnictwu i zagadnieniu planowania kariery zawodowej, skierowane jest do wszystkich, którzy potrzebują profesjonalnego wsparcia w podejmowaniu decyzji zawodowych, wyborze ścieżki kariery, ale także do tych, którzy rozumieją, jak ważne jest jej planowanie w dobie dynamicznie postępujących zmian społeczno-gospodarczych i rozwoju społeczeństw nowoczesnej Europy.

OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ KARIERY – cd.

Zgodnie z ideą OTK, najważniejsze jest, by w działania w ramach OTK włączyli się zarówno wszyscy przyjaciele i sympatycy stowarzyszenia, pasjonaci i wolontariusze, firmy i osoby fizyczne, instytucje publiczne i niepubliczne, partnerzy, patroni, sponsorzy, jak i wszyscy ci, którzy aktywnie wykreują i poprowadzą ogólnopolskie, regionalne oraz – przede wszystkim – lokalne inicjatywy, ale także wszyscy ci, którzy potrzebują wsparcia w planowaniu własnej ścieżki zawodowej i którzy chcą rozwinąć własną karierę, **poszukać osobistej ścieżki rozwoju**.

Idea i co dalej? – od pasji do działania

Łatwo zaczynać coś, kiedy ma się ku temu zaplecze techniczne, środki finansowe, ludzi od podstaw zaangażowanych w działanie. Zazwyczaj wtedy sukces jest pewny. Co wtedy, gdy w głowach pasjonatów kielkuje idea, odzywa się pasja, wewnętrzny głos mówi „działać”, ale nie wiadomo, od czego zacząć, skąd wziąć środki, jak poradzić sobie z ograniczeniami pojawiającymi się na drodze do realizacji celu?

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej stanęło na wysokości zadania. Bazując na pasji i zaangażowaniu swoich Członków, wierząc w siłę woli i sukces, podjęto działania – bez specjalnych funduszy na ten cel, bez zaplecza, które byłoby w stanie udźwignąć organizację imprezy o tak wielkim zasięgu...

A jednak udało się. Wolontariusze – Członkowie Stowarzyszenia zebrali swoje siły i podjęli próbę realizacji pomysłu. I tak od idei do działania – ruszyły przygotowania do pierwszej w historii polskiego poradnictwa edycji OTK, która w tym roku odbyły się **od 5 do 11 października**. W tym czasie, przez cały tydzień, w całej Polsce, pod szyldem OTK odbyły się różnorodne imprezy i akcje promujące poradnictwo zawodowe, od małych lokalnych czy regionalnych inicjatyw, po wielkie ogólnopolskie przedsięwzięcia.

Przygotowania do OTK

Przygotowania do OTK zaczęły się dość późno. Po pierwsze trzeba było znaleźć Wolontariuszy chętnych pracować na rzecz akcji, po drugie – sponsora, który zapewni zaplecze techniczne i pozwoli zorganizować biuro OTK, po trzecie opracować listę działań, które pozwolą zrealizować OTK. Ku wielkiemu zaskoczeniu i radości organizatorów, rozwój wydarzeń przeszedł ich najśmielsze oczekiwania. Akcja zaczęła rozpędzać się w niesłychanym tempie, każdego dnia do biura wpływały i wpływają nowe zgłoszenia udziału w OTK, rośnie liczba partnerów chętnych wesprzeć akcję.

Już w tej chwili swój udział w OTK zgłosiło 460 podmiotów. Oznacza to, że podczas Tygodnia Kariery w różnych miejscach kraju odbędzie się **kilka tysięcy różnych imprez i przedsięwzięć** promujących usługi poradnictwa zawodowego i działania na rzecz rozwoju kariery.

Pomysły na wypełnienie OTK konkretnymi działaniami nie mają końca. Wśród nadesłanych zgłoszeń pojawiają się:

- konferencje, seminaria, fora dyskusyjne, spotkania, festyny, happeningi,
- przedsięwzięcia i wydarzenia inspirowane przez organizacje pracodawców, podmioty samorządowe i pozarządowe,
- dni otwarte szkół, uczelni, placówek i instytucji resortu edukacji i pracy służących pomocą z zakresu informacji i orientacji zawodowej, poradnictwa i pośrednictwa pracy,
- targi, wystawy, konkursy, quizy,
- lekcje, prelekcje, pogadanki, wykłady,
- wycieczki i spacer po „zawodowych ścieżkach”,
- projekcje filmów i prezentacje programów komputerowych,
- warsztaty, treningi i inne formy poradnictwa grupowego,
- porady i konsultacje indywidualne i wiele innych pomysłów...

Do udziału w OTK zgłaszają się zarówno doradcy zawodowi, specjaliści w zakresie planowania kariery zawodowej, którzy w lokalnych środowiskach chcą podjąć działania na rzecz poradnictwa zawodowego, zorganizować akcję, w której będą mogli wziąć udział uczniowie, młodzież, dorośli potrzebujący wsparcia w zakresie planowania kariery, jak i duże podmioty, które chcą wesprzeć OTK na poziomie instytucjonalnym i zaangażować się w promowanie idei tej wielkiej akcji. Jednocześnie, zgodnie z zasadami organizacji OTK, każdy, kto zechce włączyć się do jego realizacji, otrzyma wsparcie ze strony Organizatora, a najciekawsze pomysły zostaną nagrodzone.

OGÓLNOPOLSKI TYDZIEŃ KARIERY – cd.

Wsparcie dla OTK

Idea OTK upowszechniana jest bardzo szeroko. Do jej realizacji zaangażowani są zarówno pasjonaci, doradcy zawodowi z różnych resortów, instytucji i środowisk, specjaliści w zakresie rynku pracy, rozwoju kapitału ludzkiego i wszyscy ci, którym idea rozwoju kariery jest bliska. Ku ogromnej radości Organizatorów, Ogólnopolski Tydzień Kariery, jako akcja o charakterze społecznym, spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem ze strony instytucji rządowych, administracji publicznej, organizacji pozarządowych i firm prywatnych.

Patronat nad przedsięwzięciem objęły Ministerstwo Edukacji Narodowej i Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Partnerstwo merytoryczne dla OTK zadeklarowali:

- Ministerstwo Obrony Narodowej,
- Ministerstwo Zdrowia,
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- Związek Rzemiosła Polskiego,
- Komenda Główna OHP,
- Związek Nauczycielstwa Polskiego,
- GazetaPraca.pl,
- Kariera.com.pl,
- Konfederacja Pracodawców Polskich,
- Rekonwersja Kadr SZ RP.

Wśród partnerów medialnych znaleźli się: Głos Nauczycielski, GazetaPraca.pl, dlaStudenta.pl, Dziennik Metro, Metropraca.pl, GoldenLine, Kariera.com.pl. Wśród sponsorów OTK pojawili się: ECORYS Polska, PROGRA, Związek Rzemiosła Polskiego, Westhill Consulting.

Swoje wsparcie dla OTK zadeklarowały też licznie m.in.: lokalne media, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, urzędy pracy, szkoły i uczelnie wyższe, centra edukacji zawodowej, centra informacji i planowania kariery, ochotnicze hufce pracy, kuratoria oświaty, centra doskonalenia nauczycieli i wiele, wiele innych instytucji, organizacji, firm i osób prywatnych.

Dystrybucją materiałów promocyjnych OTK (plakatów i ulotek) zajęły się: Biuro OTK, Sieć Wojskowych Ośrodków Aktywizacji Zawodowej, Sieć Wojewódzkich Komend OHP (tj. miast wojewódzkich) oraz Sieć Mobilnych Centrów Informacji Zawodowej OHP (tj. 49 byłych miast wojewódzkich), Mazowieckie i Świętokrzyskie Kuratoria Oświaty.

Lista potencjalnych partnerów chętnych wesprzeć akcję i przyłączyć się do promowania OTK z dnia na dzień rośnie. Niestety, nie wszystkie podmioty zainteresowane partnerstwem uda się włączyć jeszcze do tegorocznej edycji OTK. Organizatorzy szacują, że w kolejnych edycjach liczba partnerów wzrośnie kilkakrotnie względem obecnej.

Siła, z jaką rozpędziła się tegoroczna edycja OTK, pozwala przypuszczać, że w kolejnych latach OTK odniesie jeszcze większy sukces niż w tym roku. Członkowie Stowarzyszenia, których z dnia na dzień jest coraz więcej, organizatorzy OTK, zachęcani wsparciem różnych resortów, instytucji, organizacji, firm i osób prywatnych, już dziś zbierają siły i zasoby, by przygotować się do kolejnych wielkich ogólnokrajowych akcji. Nie ma wątpliwości – kolejne lata to lata sukcesu Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery... sukcesu poradnictwa...

Więcej o Ogólnopolskim Tygodniu Kariery na: www.tydzienkariery.pl oraz www.sdsiz.pl. Szczegółowe informacje można uzyskać w Biurze OTK, które mieści się w Warszawie przy ulicy Raławickiej 146, oraz pod numerami telefonów 0 508 48 48 04, 0 500 447 262 lub pod adresem e-mail: biuro.otk@sdsiz.pl. (1).

1.źródło: www.glos.pl z 6.10.2009.

SZKOLNY OŚRODEK KARIERY

DZIAŁANIA SZKOLNEGO OŚRODKA KARIERY W GIMNAZJUM NR 6 W KOSZALINIE

1. Udzielanie grupowych porad i prowadzenie zajęć aktywizujących z cyklu:

- Poznaj siebie – w klasach I
- Poznaj zawody – w klasach II
- Zaplanuj ścieżkę kształcenia – w klasach III.

2. Udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w sprawach związanych z określeniem własnych predyspozycji zawodowych, planowaniem kariery zawodowej, itp. (z wykorzystaniem m.in. testów psychologicznych, kwestionariuszy i in.).

3. Udzielanie informacji edukacyjno-zawodowej (z wykorzystaniem Internetu i bazy SzOK) dotyczącej:

- sprawdzenia swoich umiejętności i zainteresowań zawodowych przy pomocy testów i specjalistycznych programów multimedialnych,
- poznawania zawodów,
- możliwości podjęcia nauki w szkołach ponadgimnazjalnych,
- kierunków kształcenia w szkołach wyższych.

4. Diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia (ankiety, wywiady).

5. Podejmowanie działań na forum szkolnym z partnerami lokalnego rynku pracy:

- gromadzenie i upowszechnianie informacji o zawodach, możliwości kształcenia, rynku pracy (m.in. SzOK, gabłota),
- koordynowanie działań szkoły na rzecz poradnictwa zawodowego i przygotowania uczniów do wyboru drogi edukacyjno-zawodowej,
- udzielanie w razie potrzeby pomocy innym placówkom edukacyjnym w prowadzeniu orientacji zawodowej,
- uczestnictwo w giełdach, targach edukacyjnych, zawodoznawczych
- organizowanie wycieczek do miejsc związanych ze światem edukacji i pracy – szkół ponadgimnazjalnych, firm, instytucji, organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji, absolwentami,
- współpraca z instytucjami wspierającymi działania w zakresie doradztwa zawodowego, m.in. Mobilnym Centrum Informacji Zawodowej, Młodzieżowym Biurem Pracy, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi,
- udział w projektach.

6. Współpraca z rodzicami:

- indywidualne kontakty z rodzicami uczniów, którzy mają problemy z nauką oraz z wyborem przyszłej drogi edukacyjno-zawodowej,
- indywidualne i grupowe zajęcia, mające na celu wspieranie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.

7. Koordynowanie działań Młodzieżowego Klubu Wolontariusza:

- promowanie idei wolontariatu jako sposobu na zdobywanie pierwszych doświadczeń zawodowych,
- organizacja i prowadzenie spotkań, warsztatów, szkoleń dla wolontariuszy – przygotowanie młodzieży do pracy wolontarystycznej,
- monitorowanie pracy wolontariuszy,
- współpraca z Centrum Wolontariatu w Słupsku (1).

1. źródło: [www.gimnazjum](http://www.gimnazjum6.koszalin.pl) nr 6

Mariola Włodarczyk – Gimnazjum nr 6 w Koszalinie

KATARZYNA RACZKOWSKA - NAUCZYCIELKA PLASTYKI W GIMNAZJUM NR 6 W KOSZALINIE, PASJONATKA PIĘKNYCH OBRAZÓW I KRAJOBRAZÓW

Katarzyna Raczkowska - na wystawie w Galerii „Centrum” (fot. AP)

Katarzyna Raczkowska - jest nauczycielką Gimnazjum nr 6 w Koszalinie. Jest absolwentką Politechniki Koszalińskiej Wydziału Mechanicznego - kierunku nauczanie techniki i informatyki. Studia podyplomowe z organizacji i zarządzania oświatą. Jest absolwentką Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Koszalinie. Należy do Koszalińskiego Klubu Nauczycieli Plastyków - Twórców.

W swojej 25 letniej karierze zawodowej przez wiele lat pracowała jako nauczycielka plastyki w Szkole Podstawowej nr 16 w Koszalinie. Obecnie pracuje w Gimnazjum nr 6, gdzie uczy nie tylko plastyki, ale także techniki i podstaw informatyki. Często wystawia swoje prace na wystawach malarstwa. Bardzo lubi aktywny wypoczynek na łonie natury, która ją zachwyca i inspirowa do twórczości. Chętnie fotografuje, uprawia malarstwo olejne, pastele i batik. Jest stałym uczestnikiem różnych wernisaży w Galerii „Centrum” i Galerii „N”.

MÓJ SPOSÓB NA URZĄDZENIE GABINETU PRZYRODNICZEGO

Chciałabym podzielić się swoimi pomysłami na urządzenie gabinetu przyrodniczego w szkole podstawowej. Pracuję w Szkole Podstawowej nr 17 w Koszalinie i uczę przyrody w klasach IV-VI. Uczniowie tych klas, to z jednej strony osoby dorastające i przeobrażające się w młodzież, ale z drugiej strony, to jeszcze dzieci, ze skłonnościami do przeróżnych zabaw edukacyjnych. Wykorzystałam tę ich dziecięcość w stworzeniu kącików krajobrazowych z wykorzystaniem zabawek pluszowych, wspaniale imitujących zwierzęta, żyjące w poszczególnych krajobrazach na Ziemi.

Las strefy umiarkowanej.

W tym krajobrazie wykorzystałam wiele naturalnych elementów; takich jak: poroża zwierząt leśnych, mech, korzenie o przeróżnych kształtach, zasuszone gałęzie z szyszkami, gniazda dzikich pszczoł, liście. Z roślinności, głównie wykorzystałam paprocie (są to najzdrowsze, a przy tym są to okazałe rośliny i bardzo dekoracyjne), cisusy, fikusa beniamina i inne rośliny doniczkowe.

Wykorzystane elementy naturalne pochodzące z lasu i sztuczne w postaci ciemno - zielonej bibuły stanowiącej tło na ścianie, na którym umieściłam dwie plansze edukacyjne wykonane we własnym zakresie: grzyby jadalne i zwierzęta leśne.

MÓJ SPOSÓB NA URZĄDZENIE GABINETU PRZYRODNICZEGO - cd.

Wykorzystane zabawki pluszowe: sarenkę i borsuka.

Oprócz nich wykorzystałam imitacje: jeża, sów, dzięcioła i innych leśnych ptaków oraz wiewiórki. Rozmieszczone na gałęziach: wiewiórki, ptaki, motyle - wspaniale ubogacają klimat stworzonego mikrolasu.

MÓJ SPOSÓB NA URZĄDZENIE GABINETU PRZYRODNICZEGO - cd.

Poszczególne mini krajobrazy rozmieściłam w kilku miejscach w klasie, na segmentach i kasetonowych pudłach ze sklejk. Ogólny widok sali lekcyjnej przedstawia zdjęcie poniżej.

W tylnej części sali widać wystawy pochodzące z krajobrazów: morskiego, arktycznego i leśnego (fot. L.N.)

Walory edukacyjne tak urządzonego gabinetu, są bardzo duże. Omawiając dany krajobraz, biocenozę, czy też przystosowania organizmów do środowisk i inne zagadnienia, wykorzystuję urządzone wystawy, eksponaty, czy plansze, na stałe umieszczone przy nich. Sposobów na prowadzenie lekcji jest bardzo dużo i chcę tu podkreślić, że na wszystkich poziomach edukacyjnych od IV do VI, można wykorzystywać tak jak wyżej urządzone wystawy. Wystarczy podejść z uczniami do nich i w sposób inny niż tradycyjny, prowadzić lekcję. Naprawdę polecam!

Materiał na wystawy gromadziłam we własnym zakresie, ale dużo pomocy przynieśli też sami uczniowie. Zachęceni do tego, robią to bardzo chętnie. Ma to również inne zalety, bo uczniowie podczas wycieczek rodzinnych, szukają różnych elementów i okazów, których brak zauważają w szkole. Zabawki kupowałam na wyprzedażach i w tanich sklepach, część ofiarowali sami uczniowie. Dzieci uwielbiają bawić się zgromadzonymi zwierzętami. Często obserwowałam, jak po skończonych lekcjach przyrody, podchodzili do wystaw i bawili się nimi, a przy okazji uczą się, zapamiętując, które z nich żyją w odpowiednich krajobrazach.

Lidia Nowosad - nauczycielka przyrody w SP nr 17 w Koszalinie